

ROMAN HANS GRÖGER: DIE ROTEN JÄGER: CHRONOLOGIE DER FLIK 41J, 1917-1918

Letošnja knjižica založbe Verlag Berger z Dunaja predstavlja kronologijo letalske stotnije 41J, v nemščini imenovane Fliegerkompagnie (Flik) 41J. Črka J v poimenovanju enote pomeni pridevnik v lovski stotniji (Jäger). Stotnija je bila namenjena lovskega delovanju in kot taka je bila prva ustanovljena v avstro-ogrskem letalstvu februarja 1917, že naslednji mesec pa je začela delovati na novem sežanskem letališču. Stotnija je bila postavljena na Kras, da bi obranila zračni prostor nad Trstom in Krasom, kjer so italijanski letalci tako rekoč neomejeno delovali, fotografirali in bombardirali avstro-ogrske položaje. Stotniji je od marca 1917 poveljeval Godwin Brumowski, najbolj znan in uspešen avstro-ogrski letalec, ki je dosegel 35 potrjenih zračnih zmag. Leta 1918 se je poveljniku v čast stotnija tudi preimenovala v »Jagdstaffel Hauptmann Brumowski«. Enota je delovala v Sežani, po preboju fronte oktobra 1917 pa je imela bazo v Torreselli in pozneje v kraju Portobuffolé na piavski fronti. Stotnija je že od začetka združevala najboljše pilote, ki jih je imela monarhija. Poleg poveljnika so poznavalcem tematike znana imena Frank Linke Crawford, Karl Kaszala, Jaroslaw Samek, Julius Arigi, Benno Fiala von Fernbrugg, Kurt Gruber, Heinrich Maybäurl, Josef Novak in drugi. Letalci so

leteli na najboljših letalih, ki jih je imela monarhija, in sicer albatros D.III, brandenbug D.I in aviatik D.I.

30. junija 1918 je stotnijo prevzel Emanuel Streicher (Mane Štrajher), ki je ob razpadu monarhije z enoto prispel v Ljubljano in jo s preostalim moštvom ter opremo predal narodni vladi. Tako je enota po 20 mesecih nehala delovati in njen del je prešel pod novo letalstvo Države SHS. Štrajher je nato tudi deloval v vojski Kraljevine SHS.

Avtor se je naslonil na temeljno delo Karla Meindla o avstro-ogrskih letalskih zmagah (Luftsiege der k.u.k. Luftfahrtruppen), dodal pa mu je tudi nekatere dokumente iz avstrijskega vojnega arhiva. Na le 39 straneh v petih poglavjih opiše razvoj letalstva v monarhiji, predstavi pomembne pilote in letala, predstavi pomanjkljivosti letališč ter opiše nekatere letalske boje. Knjižica je kratek pregled in je koristen ter redek dodatek k zgodovinospisju tematike in predstavljaju zgodovine na podlagi posameznih letalskih stotnij. Žal ne odgovarja na mnoga vprašanja o enoti in ni na ravni odličnega ter vzorčnega primera kronike Flik 101G (Chronik des Fluggeschwader I, Flik 101G), ki je izšla že davnega leta 1985.

*Mag. Matjaž Ravbar, višji kustos,
Vojaški muzej Slovenske vojske*

